

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: Σ.Σ.Ο.Ε.

763

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ Κοι.Σ.Π.Ε.

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ:
Χ. ΤΣΟΥΡΑΜΑΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:
ΖΕΡΒΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ
ΒΑΣΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
Α.- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΨΥΧΙΚΑ ΑΣΘΕΝΩΝ.....	6
Β.- ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΝΟΣ Κοι.Σ.Π.Ε.....	14
Γ.- ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ Κοι.Σ.Π.Ε.....	30
1.-ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	30
2.-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	39
3.-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ.....	44
4.-ΔΙΑΛΥΣΗ – ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ – ΕΝΩΣΕΙΣ Κοι.Σ.Π.Ε.....	52
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	56
ΠΗΓΕΣ.....	58

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η προσπάθεια για ψυχιατρική μεταρρύθμιση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας έχει αρχίσει πριν από πολλά χρόνια. Η μεγάλη ευκαιρία της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης είναι το ευρωπαϊκό πρόγραμμα "ψυχαργώς". Το πρόγραμμα αυτό έχει ως στόχο την κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

Χωρίζεται σε δυο φάσεις. Η **πρώτη φάση**, ήδη ολοκληρώνεται, με τη δημιουργία και λειτουργία ξενώνων και πολυδύναμων εργαστηρίων επαγγελματικής κατάρτισης. Η **δεύτερη φάση** συνεχίζεται από το 2002 μέχρι το 2006 και περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο δομές της επαγγελματικής απασχόλησης των ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί οι οποίοι θεσμοθετήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 12 του νόμου 2716/99 είναι ο πιο πρόσφατος και ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για επιτευχθεί η επαγγελματική αποκατάσταση των ψυχικά πασχόντων.

Ο τρόπος ίδρυσης, διοίκησης και εν γένει λειτουργίας και βιωσιμότητας ενός τέτοιου Κοινωνικού Συνεταιρισμού θα αποτελέσει το περιεχόμενο της εργασίας μας.

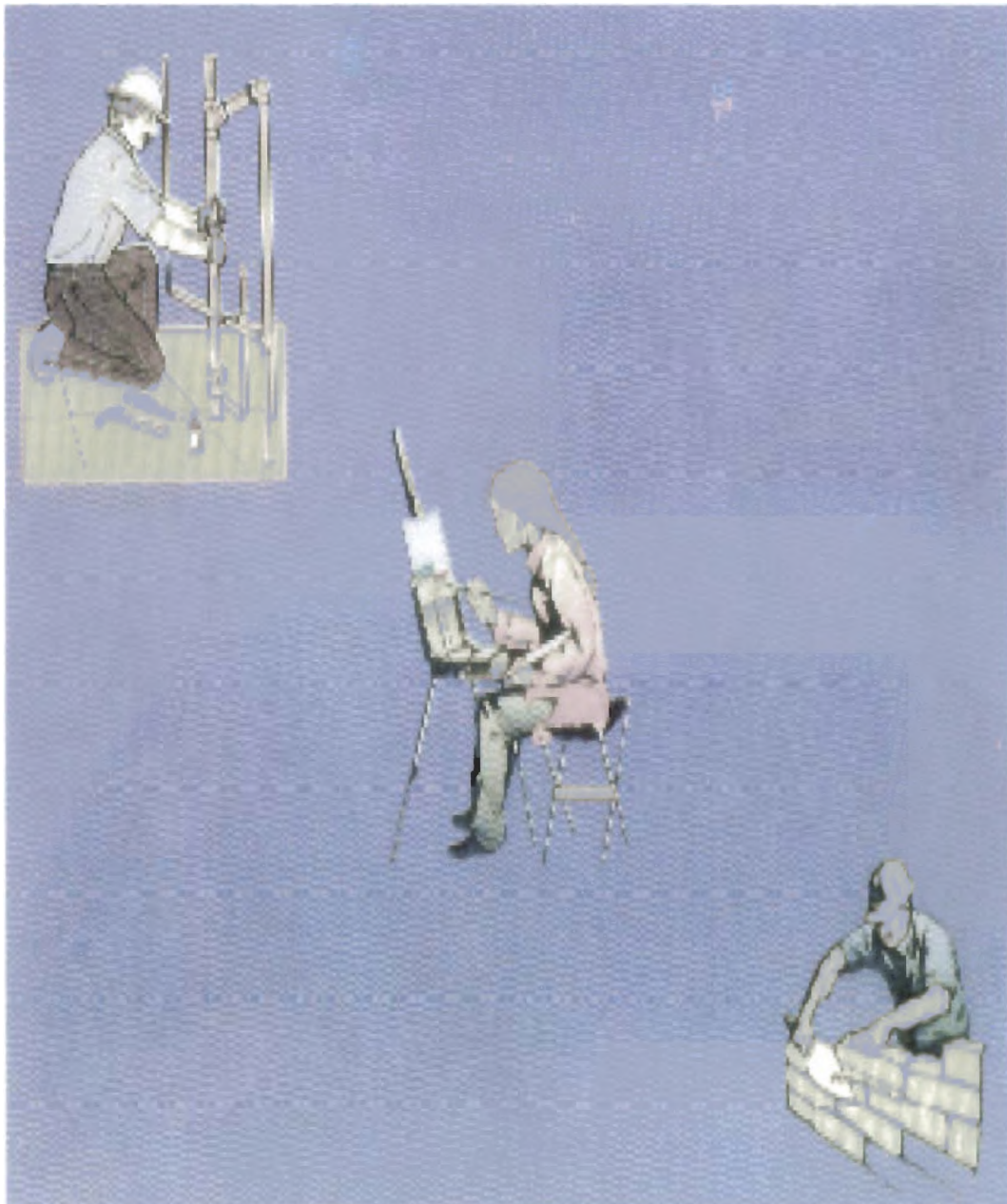
Η εργασία αυτή είναι χωρισμένη σε τρία κεφάλαια: το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην δυσκολία της επαγγελματικής και κοινωνικής αποκατάστασης των ψυχικά ασθενών, στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύουμε τις προϋποθέσεις σύστασης ενός Κοι.Σ.Π.Ε. και στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο αναφέρεται στην ίδρυση και λειτουργία ενός εικονικού Κοι.Σ.Π.Ε.

Κλείνοντας νοιώθουμε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε τον ξενώνα **Μεσολογγίου "Γέφυρα"**, τον κύριο **Κουρούνη** πρόεδρο του συνεταιρισμού "Υποστήριξη" Τριπόλεως, για την πολύτιμη και την πολύπλευρη βοήθεια τους σε εμάς σε διάφορους τομείς, όπως στην πλούσια παροχή υλικού εφόσον η βιβλιογραφία για το συγκεκριμένο θέμα είναι περιορισμένη.

Δήμητρα Γ. Ζερβού
Αναστασία Σ. Βάσιου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΨΥΧΙΚΑ ΑΣΘΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1. Κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση ψυχικά ασθενών.

Τα ψυχιατρεία όπως συνεχίζουν να είναι στη χώρα μας στις αρχές του 21^{ου} αιώνα εξυπηρέτησαν για πολλά χρόνια πραγματικές ανάγκες και τις εξυπηρέτησαν σωστά, σύμφωνα με τις γνώσεις, τις δυνατότητες και τις ισχύουσες κοινωνικές συνθήκες όταν έγιναν. Η ανάγκη για χώρους νοσηλείας ανθρώπων με ψυχικές ασθένειες για τις οποίες δεν υπήρχε φαρμακευτική θεραπεία μέχρι τα μέσα του προηγούμενου αιώνα, ήταν μεγάλη. Η διαμονή ήταν υποχρεωτικά παρατεταμένη έως μόνιμη. (1)

Όταν τα ψυχιατρεία μας δημιουργήθηκαν, ιδίως τα παλαιότερα από αυτά, ήταν δικαιολογημένα οι μεγάλοι θάλαμοι, τα λίγα μπάνια και γενικά οι όχι καλές με τα σημερινά κριτήρια συνθήκες διαμονής των ασθενών. Αυτό επειδή οι συνθήκες διαμονής των ανθρώπων στα ψυχιατρεία ήταν ανάλογες και συχνά καλύτερες των συνθηκών που επικρατούσαν και εκτός ψυχιατρείου. Όμως πρακτικά τίποτα δεν άλλαξε μέχρι τα τέλη της δεκαετίας το '80. Ούτε ο τρόπος νοσηλείας, ούτε οι συνθήκες νοσηλείας, ούτε οι στόχοι της νοσηλείας, ούτε οι γνώσεις και η άποψη των εργαζομένων σε αυτά.

Κατά την τελευταία δεκαετία όμως άλλαξε ριζικά στη χώρα μας, ακολουθώντας κατά πολλά χρόνια ανάλογες μεταβολές στο εξωτερικό, η κυρίαρχη άποψη για τον τρόπο νοσηλείας και γενικά η άποψη για τις ανάγκες νοσηλείας του ψυχικά ασθενούς και για τις

(1) βλ. Μουγιάς Α. , (1998) , <<Κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση ψυχικά ασθενών – Για επαγγελματίες ψυχικής υγείας >> , Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Τρίπολης.

ανάγκες ψυχιατρικής παρακολούθησης. Βασικό μέλημα της μεταρρύθμισης αυτής είναι η αποκατάσταση (κοινωνικά και επαγγελματικά) όλων των ψυχικά ασθενών στην κοινότητα.

Λέγοντας αποκατάσταση στην κοινότητα (κοινωνική αποκατάσταση) εννοούμε την προσπάθεια να ενταχθεί και να ενσωματωθεί το άτομο με ψυχικές διαταραχές στην κοινότητα. Περισσότερη προσπάθεια γίνεται για την ενσωμάτωση του ατόμου και λιγότερη για την ένταξη του.

Και αυτό γιατί όταν λέμε ότι ένα άτομο "εντάσσεται" στην κοινότητα, εννοούμε ότι απλά "τοποθετείται" εκεί. Λέγοντας όμως "ενσωμάτωση" εννοούμε ότι ένα άτομο όχι μόνο εντάσσεται σε μια κοινωνία αλλά ενεργεί μέσα σε αυτή. Έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις, γίνεται μέλος μιας ομάδας και μαθαίνει να λειτουργεί, να συνεργάζεται μαζί με άλλους. Αυτός λοιπόν είναι και ο στόχος της μεταρρύθμισης, η ενσωμάτωση στην κοινότητα που για άτομα με ιδιαίτερες δυσκολίες και προβλήματα, όπως οι ψυχικά ασθενείς, δεν είναι καθόλου εύκολο.

Η επιτυχία της κοινωνικής αποκατάστασης είναι συνάρτηση δύο παραγόντων: ο αρχικός και ο πιο σημαντικός παράγοντας είναι η απόκτηση ή η ανάκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων από τις πλέον απλές, αυτές που επιτρέπουν τις στοιχειώδεις καθημερινές δραστηριότητες, μέχρι τις πιο σύνθετες, αυτές που θα επιτρέψουν την καλής ποιότητας προσαρμογή και διαμονή στην κοινότητα.

Η ίδια η ψυχική νόσος είναι αναμφισβήτητα ένας βασικός λόγος για τον οποίο χάθηκαν πολλές κοινωνικές δεξιότητες των ψυχικά ασθενών. Όμως, ένας πιθανός, ακόμα πιο σοβαρός λόγος, ήταν οι περίοδοι ιδιαίτερα παρατεταμένων εγκλεισμών των ψυχικά ασθενών στα ψυχιατρεία. Η παρατεταμένη διαμονή σε χώρους μακριά από την κοινότητα οδήγησε σε απώλεια των δεξιοτήτων που επιτρέπουν

μια συνήθη επαφή με τους ανθρώπους, σε αδυναμία να χρησιμοποιούν μέσα μεταφοράς, διάφορες υπηρεσίες (τράπεζες, ταχυδρομείο...κ.τ.λ.) αδυναμία να χρησιμοποιούν χρήματα, ενώ ταυτόχρονα οι ασθενείς μαθαίνουν να τα έχουν όλα έτοιμα (τα γεύματα, καθαριότητα, φάρμακα... κ.α.) και να ζουν χωρίς πρακτικά να κάνουν τίποτα όλη μέρα.

Υπάρχει συχνά συγχρωτισμός ασθενών και λείπει κατά κανόνα ο ιδιωτικός χώρος, ακόμα και τα προσωπικά αντικείμενα και ρούχα. Τέλος, ορισμένα μέτρα ασφάλειας συνήθη σε ψυχιατρεία, συντελούν στην απώλεια δεξιοτήτων.

Θα μπορούσε κάποιος εύκολα με ανάγνωση των παραπάνω και μόνο να διαπιστώσει ότι οι περισσότερες δεξιότητες χάθηκαν από τους ψυχικά ασθενείς που έμειναν για χρόνια σε ψυχιατρεία εξ' αιτίας της διαμονής τους σε αυτά, παρά εξ' αιτίας της ψυχικής ασθένειας που τους οδήγησε σ' αυτά. (2)

Πολλές είναι και οι περιπτώσεις των ασθενών που διαβιούν στην κοινότητα και αντιμετωπίζονται συχνά από τους άλλους με τρόπο που διαμορφώνει ιδιόμορφη συμπεριφορά για τους ασθενείς και τους αποξενώνει από βασικές κοινωνικές δεξιότητες. Για παράδειγμα ο ασθενείς συχνά απομονώνεται για ποικιλία λόγων. Τόσο από την οικογένεια του, όσο και το γειτονικό περιβάλλον. Δεν είναι ευπρόσδεκτος στις οικογενειακές συγκεντρώσεις, ούτε στο καφενείο της γειτονιάς. Ανακαλύπτει έτσι τρόπους επαφής, ιδιόμορφου χαρακτήρα συνήθως, που θα οδηγήσει τους άλλους σε κάποιο χλευαστικό σχόλιο ή ακραίες συμπεριφορές, ανώδυνες για τους άλλους, που πάλι θα οδηγήσουν σε κάποιο είδος επικοινωνίας με τους άλλους. Επειδή το ζητούμενο για τον απομονωμένο ψυχικά

(2) βλ. Μούγιας Α. , Γεργοπούλου Α. , Γιαπράκη Α. , Λάγαρη Β. , Ρηγοριανού Κ. , (2001), <<Αποκατάσταση Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές>> , Τεύχος Α , Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Τρίπολης.

ασθενή είναι αυτή η επαφή, έστω περιοριζόμενη σε κάποια σχόλια, καθόλου κολακευτικά, αυτή η συμπεριφορά παγιώνεται γίνεται σε καθημερινή βάση, μια και μόνον αυτή οδηγεί στην επικοινωνία με τους άλλους.

Επομένως, η ανάκτηση των κανονικών δεξιοτήτων των ψυχικά ασθενών καθορίζετε κατά πρώτον από την ενημέρωση της κοινότητας και την ευαισθητοποίηση της ώστε να αποδεχθεί τους ασθενείς και να αποβάλει τον φόβο και τις προκαταλήψεις που ξεκινούν από την άγνοια και την παραπληροφόρηση που υπάρχει σχετικά με τα ψυχικά νοσήματα. Αυτή η αντιμετώπιση του ψυχικά ασθενή από την κοινότητα περιγράφετε με μια λέξη "ΣΤΙΓΜΑ". Είναι αυτός ο δεύτερος παράγοντας που επηρεάζει αρνητικά την επιτυχία της κοινωνικής αποκατάστασης των ψυχικά πασχόντων. Το στίγμα είναι σημάδι ντροπής και δυσφήμισης. Βλάπτει τον ασθενή και την οικογένεια του, τον βάζει στο περιθώριο και δυσκολεύει αφάνταστα τη προσπάθεια των επαγγελματιών ψυχικής υγείας να ενσωματώσουν τους ασθενείς στην κοινότητα και να τους βοηθήσουν να επανακτήσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες.

Η ανάκτηση των κοινωνικών αυτών δεξιοτήτων καθορίζετε επίσης και σε σημαντικό βαθμό από το πολιτιστικό περιβάλλον του ασθενούς και από την ειδική κοινωνική ομάδα στην οποία ανήκει. Τα άτομα που πρόκειται να εκπαιδευτούν προέρχονται μερικές φορές από περιοχές για παράδειγμα απομονωμένα χωριά, στις οποίες ορισμένες κοινωνικές δεξιότητες δεν έχουν θέση. Δεδομένου ότι η προσπάθειες αποκατάστασης των ασθενών γίνονται κατά κανόνα σε πόλεις μία και εκεί υπάρχουν οι δομές και οι υπηρεσίες αλλά και οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας, πρόσθετα προβλήματα δημιουργούνται και υπάρχει ανάγκη να μάθουν οι ασθενείς να

λειτουργούν σε τελείως διαφορετικό πλαίσιο, κάτι που σαφώς δυσκολεύει τις προσπάθειες.

Οι κοινωνικές δεξιότητες όμως είναι άμεσα συνδεδεμένες και με την δεύτερη φάση της αποκατάστασης, την επαγγελματική αποκατάσταση. Μάλιστα ποικίλουν ιδιαίτερα ανάλογα με το αντικείμενο της απασχόλησης. Για παράδειγμα απαιτούνται λιγότερες δεξιότητες σε αγροτικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, ενώ είναι πολύ περισσότερα τα όσα χρειάζεται να μάθει κάποιος που θα γίνει πωλητής σε ένα κατάστημα και θα έρχεται σε επαφή με τον κόσμο. (3)

Η απασχόληση των ψυχικά ασθενών δεν είναι ούτε καινοφανείς σαν ιδέα, ούτε προσπάθεια καταδικασμένη σε αποτυχία. Αντίθετα, γίνονταν παλαιότερα με πολύ περισσότερη συνέπεια από ότι γίνετε σήμερα. Η συντονισμένες και ευρείες προσπάθειες άρχισαν από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Αλλά , και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα όλα τα ψυχιατρεία σχεδόν απασχολούσαν τους ασθενείς σε αγροτικές εργασίες κυρίως και σε μορφές βιοτεχνιών κατά κανόνα μέσα στα ιδρύματα.

Σήμερα υπάρχουν χώρες όπως η Ολλανδία όπου το 45% των ψυχικά ασθενών και των ατόμων με νοητική καθυστέρηση εργάζεται συστηματικά. Όμως στην πλειοψηφία των χωρών η προσπάθεια για την καταπολέμηση της γενικής ανεργίας αναστέλλει τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της ανεργίας ειδικών πληθυσμών.

Στην Ελλάδα έχει αποδειχθεί πρακτικά ανέφικτη η απασχόληση ασθενών σε όποιο πλαίσιο και όσα κίνητρα και αν είχαν δοθεί στους εργοδότες. Το ανεκτικό δημόσιο στη χώρα μας έχει όντως, προφανώς μέσα στα αντιπαραγωγικά και βραδύτατα πλαίσια στα

(3) βλ. Μούγιας Α. , Γεωργοπούλου Α. , Γιαπράκη Α. , Λάγαρη Β. , Ριγκοριάνου Κ. , (2001) , <<Αποκατάσταση Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές>> , Τεύχος Β , Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Τρίπολης.

οποία κινείται, αποδεχθεί μεμονωμένες περιπτώσεις. Όχι όμως και ο ιδιωτικός φορέας, εκεί τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα. Η συνταξιοδότηση ή τα διάφορα επιδόματα που δίνονται παραμένουν σε μια ρεαλιστική θέση μια και συνεχίζουν να είναι πολλές οι δυσκολίες απορρόφησης του ψυχικά ασθενούς στην αγορά εργασίας. Ιδίως σήμερα που το πρόβλημα της ανεργίας και εδώ αγγίζει μεγάλο τμήμα του πληθυσμού κυρίως τους νέους. Όμως η αντιμετώπιση αυτή ελάχιστα βοηθάει τον αποκλεισμένο κοινωνικά ψυχικά άρρωστο. Η κοινωνία μοιάζει να τους στερεί τη δυνατότητα να απαγκιστρωθεί από την αρρώστια τους, παρέχοντας του κάποιο "αντάλλαγμα", κατά κανόνα ανεπαρκές για να επιβιώσει.

Δεν αμφισβητήθηκε ποτέ η μειωμένη παραγωγικότητα, οι απουσίες, η αστάθεια, ακόμα και στη συμπεριφορά ορισμένες φορές, ασφαλώς στη αποτελεσματικότητα και τη συνέπεια πιο συχνά. Παρ' όλα αυτά η εργασία έχει για το άτομο με ψυχικές διαταραχές την ίδια βαρύτητα που έχει για όλους τους ανθρώπους και οι παραπάνω παράγοντες δεν αποτελούν επαρκές στοιχείο για να διαγραφούν τα πολλά οφέλη της :

- Είναι το βασικό βιοποριστικό μέσο
- Αποτελεί στοιχείο ταυτότητας
- Αποτελεί βασικό μέσο κοινωνικοποίησης και άμεσης επαφής με την καθημερινότητα
- Νιώθει το άτομο το αίσθημα αποδοχής σε κάποια κοινωνική ομάδα

Επίσης, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε και την καθ' αυτή θεραπευτική διαδικασία της εργασίας, με τα όρια που τίθενται στην άσκηση της προσοχής και της συγκέντρωσης, το πρόγραμμα και

την τάξη που μπαίνει στη ζωή του ατόμου με ψυχικές διαταραχές. Το γεγονός ότι βοηθάει σημαντικά στην παραμονή του στην κοινότητα, στη συμμόρφωση του, στην αγωγή και στην μείωση των υποτροπών μέσα από την επαφή του ατόμου με επαγγελματίες ψυχικής υγείας και τη συστηματική παρακολούθηση του απ' αυτούς. Είναι αυτά τα έμμεσα οφέλη από την απασχόληση σε άμεση συνάρτηση με την ψυχική διαταραχή.

Απ' όλες τις πλευρές χρήσιμη η απασχόληση επομένως, έχει την ευκαιρία με την δημιουργία των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης να βρει εφαρμογή στα μέτρα τα εφικτά για τον καθένα.

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. είναι ο πιο πρόσφατος και ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να επιτευχθεί η επαγγελματική αποκατάσταση ενός ατόμου με χρόνιες ψυχικές διαταραχές. Επιτρέπει την προσαρμοσμένη στις γνώσεις και δεξιότητές δυνατότητες των ατόμων αυτών απασχόληση με την ευέλικτη λειτουργία τους και την δυνατότητα οι ασθενείς, ταυτόχρονα με τη σύνταξη τους να έχουν αποδοχές ανάλογες με την επαγγελματική τους απόδοση.

Δυσχερής λοιπόν η κοινωνική αποκατάσταση των ατόμων με ψυχικές νόσους, ιδιαίτερα δυσχερής η επαγγελματική τους αποκατάσταση. Δυσκολεύουν και τα δύο από την απώλεια δεξιοτήτων που προκαλεί η μακρά παραμονή στα ψυχιατρεία. Οι υποδομές που απαιτούνται είναι πρωταρχικής σημασίας, όπως είναι και η τεχνογνωσία.

Η χώρα μας είναι ίσως η πρώτη χώρα που μπορούμε να πούμε ότι βάζει βάσεις για να πετύχει μια ευρεία έξοδο ασθενών από τα ψυχιατρεία με τη δημιουργία ξενώνων σε όλη τη χώρα και την εκπαίδευση επαγγελματιών ψυχικής υγείας, ελπίζοντας να καλύψει κενό πολλών ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΝΟΣ ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2. Προϋποθέσεις σύστασης ενός Κοι.Σ.Π.Ε.

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Εύθηνης θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 12 του νόμου 2716/99 με τίτλο «Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας». Αποσκοπούν στην κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση και στην επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα και συμβάλει στη θεραπεία τους και στην κατά το δυνατόν οικονομική τους αυτάρκεια. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με περιορισμένη εύθηνη των μελών τους, έχουν εμπορική ιδιότητα και αποτελούν Μονάδες Ψυχικής Υγείας οι οποίες εντάσσονται στους Τομείς Ψυχικής Υγείας. Σε κάθε Τομέα Ψυχικής Υγείας συστήνεται και λειτουργεί αποκλειστικά ένας και μόνο Κοι.Σ.Π.Ε.

Ένας τέτοιος συνεταιρισμός σε μια περιοχή δεν είναι εύκολο να αρχίσει να λειτουργεί και να υφίσταται γιατί οι Κοι.Σ.Π.Ε. εκτός από θεμελιώδη κατεύθυνση της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, παρουσιάζονται και ως επιχειρησιακές δομές, οι οποίες καλούνται να συσταθούν και να λειτουργήσουν ως μια διαφορετική διαδικασία προώθησης στην απασχόληση τόσο σε σχέση με τις παραδοσιακές επιχειρησιακές δομές επαγγελματικής αποκατάστασης όσο και σε σχέση με την εξατομικευμένη προώθηση στην απασχόληση.

Βασική προϋπόθεση για να αρχίσει η διαδικασία δημιουργίας ενός Κοι.Σ.Π.Ε. είναι η ενεργοποίηση ενός αρχικού πυρήνα ατόμων που πιθανός θα συμμετάσχουν στον μελλοντικό Κοι.Σ.Π.Ε. Στον αρχικό αυτό πυρήνα θα πρέπει να συμμετέχουν τα πλέον ευαίσθητοποιημένα και ενεργά άτομα και προσωπικότητες και από τις τρεις κατηγορίες μελών (εργαζόμενοι στο χώρο της ψυχικής υγείας, επαγγελματίες ψυχικής υγείας, ψυχικά ασθενείς, φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου) ώστε να διαφανεί όλο το εύρος των δυνατοτήτων ανάπτυξης ενός τέτοιου συνεταιρισμού. Αυτά τα άτομα θα αναλάβουν την κινητοποίηση και των υπολοίπων υποψηφίων μελών για τη συγκρότηση του συνεταιρισμού. (4)

Μέσα από την άτυπη εταιρική σχέση, κατά τη διάρκεια της οποίας αναμένετε να προκύψουν συμφωνίες, διαφωνίες ή και αποχωρήσεις, προβλέπεται να παρουσιαστούν οι διάφορες ιδέες να διαμορφωθούν οι διάφορες δυναμικές και να διερευνηθούν σε ένα πρώτο στάδιο, οι πιθανότητες, οι δυσκολίες και οι δυνατότητες δημιουργίας και ανάπτυξης ενός Κοι.Σ.Π.Ε. στην περιοχή αναφοράς.

Βλέπουμε λοιπόν ότι ο αρχικός πυρήνας αναλαμβάνει ένα δύσκολο έργο. Για την διευκόλυνση αυτού του έργου είναι αναγκαία η νομιμοποίηση του με απόφαση της διοίκησης των νοσοκομείων για τη συμμετοχή εργαζομένου και ασθενών καθώς και ανάλογη απόφαση πιθανών φορέων της κοινότητας που μπορεί να συμμετέχουν στον αρχικό πυρήνα. Αφού νομιμοποιηθεί ο αρχικός πυρήνας κύριο μέλημα του είναι η διαμόρφωση της παραγωγικής βάσης του μελλοντικού Κοι.Σ.Π.Ε. Για να γίνει αυτό θα πρέπει κατ'

(4) βλ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα <<Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά εργασίας – Οδηγός Σύστασης Κοι.Σ.Π.Ε.>> , (2001) , Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων , Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας

άρδην να γίνει αξιολόγηση των μέχρι τώρα υφισταμένων δομών (συνεταιριστικές θεραπευτικές μονάδες ή και εργαστήρια). Συγκεκριμένα θα πρέπει να εκτιμηθούν ποιες από αυτές τις δομές θα πρέπει να συνεχίσουν να λειτουργούν ως έχουν και ποιες έχουν τις προϋποθέσεις για να ενταχθούν όχι μόνο σε ένα πρόγραμμα παραγωγικό και οικονομικά βιώσιμο, αλλά επίσης και τις δυνατότητες που έχει η κάθε δομή να εξασφαλίσει μια μακροχρόνια και σταθερή επιχειρηματική λειτουργία, έτσι ώστε να παρέχετε μια σταθερή διαρκή απασχόληση και ένα σταθερό και ικανοποιητικό εισόδημα για όλους τους απασχολούμενους στον Κοι.Σ.Π.Ε. Αναλυτικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι δυνατότητες που προσφέρουν :

Το είδος των παραγόμενων προϊόντων ή προσφερόμενων υπηρεσιών:

- Μπορούν τα συγκεκριμένα προϊόντα ή οι υπηρεσίες να διοχετευθούν στην αγορά;
- Υπάρχει μέχρι τώρα ζήτηση για τα συγκεκριμένα προϊόντα ή τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, που μέχρι τώρα προσφέρουν οι δομές αυτές;
- Και αν υπάρχει ικανοποιητική ζήτηση, μήπως ο ανταγωνισμός και η προσφορά για τα προϊόντα αυτά και τις υπηρεσίες αυτές περιορίζουν τις δυνατότητες διάθεσης στην αγορά που αναφέρετε η δομή;

Η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων ή προσφερόμενων υπηρεσιών:

- Είναι η ποιότητα τους ανταγωνιστική;
- Μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες τις αγοράς;

Η ποσότητα των παραγόμενων προϊόντων ή προσφερόμενων υπηρεσιών:

- Εξασφαλίζει μια συνεχή και σταθερή λειτουργία;
- Κατ' επέκταση, εξασφαλίζει σταθερή και συνεχή απασχόληση;
- Η ποσότητα που παράγεται ή προσφέρεται εξασφαλίζει ένα ισορροπημένο οικονομικό ισοζύγιο;

Η επάρκεια των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού:

- Οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται είναι επαρκής;
- Εξασφαλίζει μια ικανοποιητική ποσότητα παραγωγής ή προσφοράς υπηρεσιών ποιοτικά ανταγωνιστική;

Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αποτίμησης γίνετε εμφανές αν τελικά τα δεδομένα της σημερινής κατάστασης είναι ικανοποιητικά ως προς την εργασιακή αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών. Αρχίζει επομένως να διαμορφώνετε η αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός Κοι.Σ.Π.Ε. και η συνέχεια στην επόμενη "φάση" που είναι η φάση της ενημέρωσης και κινητοποίησης.

Σ' αυτό το στάδιο γίνετε η αναζήτηση και ο εντοπισμός με κάποιες προκαταρκτικές αλλά απαραίτητες ενέργειες των ατόμων ή των φορέων που πιθανός ενδιαφέρονται να συμμετέχουν:

▪ Ως μέλη

Τα μέλη ενός Κοι.Σ.Π.Ε., όπως ορίζει ο νόμος 2716/99 θα πρέπει να προέρχονται από τις τρεις παρακάτω κατηγορίες:

I. ψυχικά ασθενείς

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει όλους τους ψυχικά ασθενείς, όχι μόνο των ψυχιατρείων αλλά και αυτών που διαβιούν στην κοινότητα και έχουν ανάγκη εργασιακής αποκατάστασης, είτε ως απασχολούμενοι, είτε ως απλά μέλη του. Οι ψυχικά ασθενείς αποτελούν τη βασική κατηγορία μελών του Κοι.Σ.Π.Ε. εφ' όσον ο αριθμός των μελών που είναι ψυχικά ασθενείς δε μπορεί να αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 35% του συνόλου των μελών.

II. οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει όλους όσους εργάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας, τόσο τους ιδιώτες, όσο και αυτούς που εργάζονται στον δημόσιο τομέα. Ενδεικτικά μπορεί να περιλαμβάνει:

- ✓ Ψυχιάτρους ιδιώτες ή εργαζόμενους στα ψυχιατρικά και γενικά νοσοκομεία ή άλλους φορείς υγείας του δημοσίου.
- ✓ Ψυχολόγους ιδιώτες ή εργαζόμενους στα ψυχιατρικά και γενικά νοσοκομεία ή άλλους φορείς υγείας του δημοσίου.
- ✓ Εργοθεραπευτές και εκπαιδευτές που εργάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας.
- ✓ Νοσηλευτές, νοσοκόμους και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών ψυχικής υγείας.

- ✓ Άλλους δημόσιους υπαλλήλους που εργάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας (διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό).

Οι συζητήσεις και οι ενέργειες κινητοποίησης θα πρέπει να επικεντρώνονται στο συμπληρωματικό ρόλο του Κοι.Σ.Π.Ε. ως μονάδα ψυχικής υγείας με απώτερο στόχο την επαγγελματική και κοινωνική αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών και στο ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι ίδιοι οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας ως προς:

- Τη συμμετοχή τους στην επιλογή των αντικείμενων δραστηριότητας και των εργασιακών και παραγωγικών δεδομένων, κατά τη φάση διαμόρφωσης του προγράμματος παραγωγής και εργασίας, έτσι ώστε αυτά να συμβαδίζουν με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της ομάδας – στόχου των ψυχικά ασθενών.
- Την ενεργό συμμετοχή τους στη φάση της ενημέρωσης, ευαισθητοποιώντας και κινητοποιώντας τους ψυχικά ασθενείς για συμμετοχή στον Κοι.Σ.Π.Ε.
- Την αξιολόγηση των ασθενών – μελών του Κοι.Σ.Π.Ε., ως προς τις εν δυνάμει ικανότητες και τον βαθμό συμμετοχής τους, στη φάση συγκρότησης του Κοι.Σ.Π.Ε.
- Τη θεραπευτική και συμβουλευτική υποστήριξη των απασχολούμενων ψυχικά ασθενών κατά τη διάρκεια λειτουργία του Κοι.Σ.Π.Ε.
- Την υποστήριξη του έργου των διοικητικών στελεχών, αξιολογώντας και εκτιμώντας τις δυνατότητες του κάθε απασχολούμενου ασθενούς.

III. άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα

Η ενημέρωση αυτής της κατηγορίας επικεντρώνεται στην ανάγκη στήριξης του Κοι.Σ.Π.Ε. και ανάπτυξης συνεργασιών, με στόχο την εύρεση πελατών και προμηθευτών. Περιλαμβάνει φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου όπως:

- ✓ Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (π.χ. δήμοι, κοινότητες).
- ✓ Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. (π.χ. ψυχιατρικά, γενικά νομαρχιακά, πανεπιστημιακά).
- ✓ Ν.Π.Ι.Δ. που έχουν αναπτύξει Μονάδες Ψυχικής Υγείας και υπάγονται στον Τομέα Ψυχικής Υγείας στον οποίο υπάγετε και ο Κοι.Σ.Π.Ε..
- ✓ Άλλα φυσικά πρόσωπα (π.χ. ιδιώτες, άνεργοι και άτομα που υπάγονται σε ειδικές κοινωνικές ομάδες κ.τ.λ.).
- ✓ Άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (π.χ. δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, επιχειρηματίες της περιοχής, κ.τ.λ.).
- ✓ Άλλοι φορείς της κοινότητας.

▪ Ως εργαζόμενοι

Οι μελλοντικοί εργαζόμενοι του Κοι.Σ.Π.Ε. είναι το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό που θα απασχοληθεί τόσο με την καθ' αυτή παραγωγική δραστηριότητα του Κοι.Σ.Π.Ε. (εργατικό δυναμικό) αλλά και με την διοικητική υποστήριξη του (διοικητικά και υπαλληλικά στελέχη). Για να μπορέσει να αναπτύξει βιώσιμη οικονομική

δραστηριότητα, ο Κοι.Σ.Π.Ε. χρειάζεται, επίσης να αναπτύξει ένα πλαίσιο συνεργασιών με πιθανούς μελλοντικούς προμηθευτές (π.χ. πρώτων υλών) αλλά και με συνεργάτες στην διαδικασία διάθεσης των προϊόντων ή υπηρεσιών. Έτσι ώστε να μπορεί να εξασφαλίσει μια σταθερή και διαρκή οικονομική δραστηριότητα.

Αφού λοιπόν πραγματοποιηθεί η φάση της ενημέρωσης και της κινητοποίησης όλων των ατόμων από τους παραπάνω φορείς, που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον αρχίζει να διαφαίνεται πλέον ποιοι, πόσοι και πως θα συμμετέχουν στον μελλοντικό Κοι.Σ.Π.Ε. αλλά και ποιες και πόσες είναι οι δυνατές συνεργασίες. Βλέπουμε έτσι να διαμορφώνετε ένα αρχικό πλαίσιο, συνεργασιών και συμφωνιών και τίθενται οι βάσεις για τη σύσταση και λειτουργία.

Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα παραγωγής και εργασίας, το οποίο θα καταγράφει και θα καθορίζει τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα του Κοι.Σ.Π.Ε.. Θα πρέπει το πρόγραμμα αυτό να είναι ξεκάθαρο και πλήρες γιατί αποτελεί ουσιαστικά προσχέδιο του επιχειρηματικού σχεδιασμού. Το περιεχόμενο αυτού του προγράμματος θα πρέπει να είναι:

- Το παραγωγικό προφίλ του Κοι.Σ.Π.Ε., δηλαδή τα αντικείμενα δραστηριότητας για τα οποία έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον και έχει προκύψει ότι είναι οικονομικά βιώσιμα και μπορούν να απασχολήσουν ψυχικά ασθενείς. Στο πλαίσιο αυτό, ορίζονται οι διάφορες παραγωγικές μονάδες που θα περιλαμβάνει ο Κοι.Σ.Π.Ε..
- Το μέγεθος της οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή την ποσότητα παραγωγής προϊόντων που προβλέπετε ότι μπορεί να διαθέσει στην αγορά ο Κοι.Σ.Π.Ε..
- Το είδος της απασχόλησης που απαιτείται.

- Ο όγκος της απασχόλησης ο οποίος είναι αναγκαίος για την πραγματοποίηση των παραπάνω παραγωγικών στόχων.

Μέσα από το πρόγραμμα παραγωγής και εργασίας γίνονται και εκτιμήσεις που αφορούν τη μορφή της συνεταιριστικής σχέσης που διαμορφώνετε, αλλά και των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού που πρέπει να διαθέτει το συνεταιριστικό σχήμα.

Μέσα από τις εκτιμήσεις και τις αξιολογήσεις που θα πραγματοποιηθούν, θα οριστεί ο αριθμός των συμμετεχόντων τις κάθε μιας κατηγορίας και ο ρόλος που θα διαδραματίσει η κάθε μια στη λειτουργία του Κοι.Σ.Π.Ε.

Η πρώτη κατηγορία είναι οι ψυχικά ασθενείς. Σ' αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται όλοι οι ψυχικά ασθενείς ηλικίας από 15 ετών και πάνω. Στόχος είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού συμμετοχή των ψυχικά πασχόντων στο εταιρικό σχήμα. Ο βαθμός συμμετοχής και η θέση η οποία θα καταλάβει ο κάθε ασθενείς εξαρτάτε από τις δυνατότητες και τις ικανότητες του και σε ποιο βαθμό αυτές ανταποκρίνονται στις εργασιακές προϋποθέσεις που θέτει το συγκεκριμένο πρόγραμμα παραγωγής και εργασίας που έχει σχεδιαστεί. Γίνεται μια εξατομικευμένη διαδικασία για την εκτίμηση των εργασιακών τους ικανοτήτων, με τη συνεργασία των επαγγελματιών ψυχικής υγείας αξιολογείτε η ικανότητα του κάθε ασθενούς για εργασία και επιλέγονται αυτοί που εν τέλει μπορούν να απασχοληθούν. Οι υπόλοιποι που δεν μπορούν να εργαστούν για διάφορους λόγους, όπως λόγω μεγάλης ηλικίας, λόγω της νόσου, λόγω της χαμηλής λειτουργικότητάς τους δεν αποκλείονται από τον Κοι.Σ.Π.Ε., αντιθέτως μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη του. Θα πρέπει εδώ να πούμε ότι δεν αποκλείεται ένας ψυχικά ασθενείς να είναι και μέλος και εργαζόμενος στον Κοι.Σ.Π.Ε..

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι επαγγελματίες και το προσωπικό ψυχικής υγείας που με βάση τις διάφορες συζητήσεις και συμφωνίες που έχουν προκύψει κατά τη φάση της ευαισθητοποίησης, ορίζετε το εύρος της, που δεν μπορεί να ξεπερνά το 45% του συνολικού αριθμού των μελών του Κοι.Σ.Π.Ε.

Βλέπουμε σε αυτή τη φάση ότι συγκεκριμενοποιείται πλέον ο ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν τα μέλη αυτά στη συγκρότηση του Κοι.Σ.Π.Ε., όσο και στη μελλοντική λειτουργία του. Αυτή η ομάδα μελών μέσα από ένα κλίμα συνεργασίας με τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, με τα διοικητικά στελέχη και τη διεύθυνση του Κοι.Σ.Π.Ε. θα πρέπει να κάνουν πράξη τον υποστηρικτικό ρόλο που έχουν αναλάβει. Θα είναι αυτοί που θα αξιολογήσουν τις δυνατότητες του ασθενούς – μέλους, επιλέγοντας αυτούς που θα μπορούν να ασχοληθούν, ανάλογα με τις ικανότητες και το βαθμό λειτουργικότητας τους, κατά τη φάση της συγκρότησης του Κοι.Σ.Π.Ε.. Ο ρόλος τους όμως δε σταματάει στη φάση της συγκρότησης, αλλά συνεχίζετε υποστηρίζοντας τους απασχολούμενους ασθενείς στην αντιμετώπιση προβλημάτων στην εργασία τους, κατά τη διάρκεια προσαρμογής στις εργασίες του Κοι.Σ.Π.Ε..

Τα μέλη όμως αυτής της κατηγορίας μπορούν επιπλέον να είναι και απασχολούμενοι, με πλήρη ή και με μερική απασχόληση και σύμφωνα πάντα με τους όρους που θέτει το καταστατικό και ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του Κοι.Σ.Π.Ε.. Ειδικά για τα μέλη που είναι δημόσιοι υπάλληλοι, μπορούν με τη συναίνεση τους να απασχοληθούν ή να εργάζονται παράλληλα στον Κοι.Σ.Π.Ε., ύστερα από τη διάθεση τους στον Κοι.Σ.Π.Ε. από τον φορέα στον οποίο ανήκουν, με απόφαση του Δ.Σ. του φορέα αυτού. Αυτό σημαίνει ότι τα μέλη αυτά ούτε αποσπώνται, ούτε μετακινούνται.

Στην τρίτη και τελευταία κατηγορία ανήκουν φυσικά ή νομικά Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. Όπως και στις άλλες κατηγορίες στη φάση αυτή, μετά τις συζητήσεις του αρχικού πυρήνα ορίζετε ποιοι και πόσοι θα συμμετέχουν στην κατηγορία αυτή καθώς και οι αρχικές συνεργασίες. Εδώ θα εκτιμηθεί και θα καθοριστεί ο ρόλος που θα διαδραματίσει ο καθένας ως προς το σχηματισμό του πάγιου χρηματικού κεφαλαίου, ως προς τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό, που μπορούν να διαθέσουν για την παραγωγική δραστηριότητα του Κοι.Σ.Π.Ε., αλλά και ως προς την ευγενή λειτουργία του. Για να μπορούν να γίνουν μέλη του Κοι.Σ.Π.Ε. φυσικά ή νομικά πρόσωπα Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. θα πρέπει να προβλέπεται από το καταστατικό του Κοι.Σ.Π.Ε. και δεν μπορούν να ξεπερνούν το 20% του συνόλου των μελών του.

Σημαντικό κομμάτι της φάσης αυτής είναι οι συνεννοήσεις με τις διοικήσεις των νοσοκομείων, όσον αφορά στη παραχώρηση στον Κοι.Σ.Π.Ε. των εργαστηρίων που δημιουργήθηκαν στη Α φάση του προγράμματος "Ψυχαργός", αλλά και άλλων εγκαταστάσεων που θα είναι αξιοποιήσιμες ή αναγκαίες στον μελλοντικό Κοι.Σ.Π.Ε..

Έχοντας τελειώσει με τον ορισμό του εταιρικού σχήματος του Κοι.Σ.Π.Ε. θα πρέπει να γίνει μια πρώτη εκτίμηση των πιθανών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του υπό συγκρότηση Κοι.Σ.Π.Ε. και πως μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του.

Αρχικά θα πρέπει να εκτιμηθούν οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός των υφιστάμενων δομών επαγγελματικής αποκατάστασης των ψυχικά ασθενών που ανήκουν σε ψυχιατρικά ή αλλά νοσοκομεία, σε Μονάδες Ψυχικής Υγείας καθώς και τα εργαστήρια της Α φάσης του προγράμματος "Ψυχαργός". Οι φορείς στους οποίους ανήκει η κυριότητα των δομών αυτών, μπορούν να παραχωρήσουν για χρήση στον Κοι.Σ.Π.Ε. τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό των δομών αυτών μετά τη σύσταση του. Επίσης, νομικά πρόσωπα που ανήκουν στον

δημόσιο τομέα μπορούν να παραχωρήσουν και αυτά για χρήση στον Κοι.Σ.Π.Ε. περιουσιακά στοιχεία κινητά ή ακίνητα και κάθε μορφής εγκατάσταση, η κυριότητα των οποίων εξακολουθεί να παραμένει στα νομικά πρόσωπα.

Δε θα πρέπει να υποτιμηθεί όμως η προσφορά εγκαταστάσεων και υπηρεσιών από φορείς της κοινότητας στο μελλοντικό Κοι.Σ.Π.Ε., ειδικά η προσφορά υπηρεσιών από στελέχη επιχειρήσεων της περιοχής. Είναι μια μεγάλη δεξαμενή πόρων και γνώσης καθώς τα έμπειρα επιχειρηματικά και διοικητικά στελέχη μπορούν να διαδραματίσουν και το ρόλο ενός "μέντορα" της διεύθυνσης του συνεταιρισμού.

Είναι δυνατόν όμως να μη καλυφθούν οι ανάγκες που ορίζει το παραγωγικό πρόγραμμα, από τις εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και τις υπηρεσίες που μπορούν να παραχωρηθούν στον Κοι.Σ.Π.Ε. από τους παραπάνω φορείς. Σ' αυτό το σημείο λοιπόν θα απαιτηθεί η προμήθεια πρόσθετου εξοπλισμού από τον ίδιο τον Κοι.Σ.Π.Ε.

Φτάνοντας σε αυτό το σημείο και αφού έχουμε δει τις προοπτικές και τις δυνατότητες του Κοι.Σ.Π.Ε., με βάση τα προηγούμενα δεδομένα, πραγματοποιείται ο επιχειρηματικός σχεδιασμός του, σύμφωνα με τον οποίο θα τεθούν οι επιμέρους όροι και οι προϋποθέσεις δημιουργίας και λειτουργίας του Κοι.Σ.Π.Ε. και θα προκύψουν οι ανάγκες για χρηματοδότηση του.

Σ' αυτό το στάδιο επιλέγετε το ανθρώπινο δυναμικό που θα πλαισιώσει τη διοίκηση του Κοι.Σ.Π.Ε. και θα αποτελείται από τα διοικητικά στελέχη και των διευθυντή. Επειδή ο Κοι.Σ.Π.Ε. εκτός από μια επιχείρηση αποτελεί και μονάδα Ψυχικής Υγείας, τα άτομα που θα πρέπει να επιλεγθούν για την διοίκηση θα πρέπει να γνωρίζουν εκτός από τις διαδικασίες οργάνωσης και διαχείρισης μιας επιχείρησης και τη λειτουργία μιας μονάδας, η οποία προσφέρει στους ψυχικά ασθενείς

ένα βιώσιμο, άρα σταθερό και μακρόπννοο πλαίσιο εργασιακής αποκατάστασης.

Η διοίκηση του Κοι.Σ.Π.Ε. θα συμμετέχει στον τελικό επιχειρηματικό σχεδιασμό που θα προκύψει:

❖ Από την διενέργεια της έρευνας αγοράς

Θα πρέπει εδώ να εκτιμηθεί το μέγεθος και η σύνθεση της αγοράς, στην οποία θα απευθύνετε ο Κοι.Σ.Π.Ε. και οι δυνατότητες που προσφέρει η αγορά αυτή.

Πιο συγκεκριμένα :

- Το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της προβλεπόμενης ζήτησης για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει ο Κοι.Σ.Π.Ε.
- Το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της ζήτησης των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται ήδη στην αγορά από τις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.
- Το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της προσφοράς των ανταγωνιστικών προϊόντων και των υπηρεσιών, που ήδη υπάρχουν στην αγορά.
- Το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της τοπικής / περιφερειακής / εθνικής αγοράς των ενδιάμεσων προϊόντων / υπηρεσιών, που αποτελούν εισροές στην παραγωγική διαδικασία του Κοι.Σ.Π.Ε.

Έτσι μέσα από την έρευνα αγοράς διαφαίνονται οι δυνατότητες και οι προοπτικές οικονομικής βιωσιμότητας του παραγωγικού σχήματος του Κοι.Σ.Π.Ε. από την πλευρά αγοράς.

❖ Από τη σύσταση του επιχειρηματικού σχεδίου

Με το επιχειρηματικό σχέδιο του Κοι.Σ.Π.Ε. καθορίζονται τα τελικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία θα συσταθεί και θα ξεκινήσει να λειτουργεί ο Κοι.Σ.Π.Ε..

Ένα επιχειρηματικό σχέδιο περιλαμβάνει:

- Γενικά στοιχεία (ταυτότητα και ιστορικό δημιουργίας, συνοπτική περιγραφή του συνεταιρισμού, στοιχεία καινοτομίας – πρωτοτυπίας).
- Τα στοιχεία της αγοράς (τα χαρακτηριστικά και τις εκτιμήσεις σύμφωνα με την έρευνα αγοράς που έχει προηγηθεί).
- Τα στοιχεία της παραγωγικής διαδικασίας (οργάνωση, διοίκηση, εξοπλισμός, προμηθευτές, εργατικό δυναμικό, κόστος παραγωγής).
- Τα στοιχεία οργάνωσης της επιχείρησης (τόπος εγκατάστασης).
- Τα στοιχεία υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου (απαιτούμενες ενέργειες, χρηματοδοτικό πρόγραμμα).

Όσο πιο πλήρες είναι ένα επιχειρηματικό σχέδιο, τόσο πιο σαφείς είναι η αναλογία εσόδων – εξόδων και περισσότερο διαφαίνεται η οικονομική βιωσιμότητα του προτεινόμενου σχήματος. Μόνο μέσα από ένα βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο θα μπορεί ο Κοι.Σ.Π.Ε. να πάρει άδεια σκοπιμότητας.

❖ Από την εκτίμηση του μεγέθους του συνεταιριστικού κεφαλαίου Για να μπορέσει να γίνει εκτίμηση των αναγκών χρηματοδότησης, θα πρέπει κατ' αρχήν να εκτιμηθεί το εν δυνάμει συνεταιρικό κεφάλαιο. Το συνεταιρικό κεφάλαιο απαρτίζεται από τις συνεταιριστικές μερίδες, που έχουν τα μέλη του Κοι.Σ.Π.Ε. και περιλαμβάνει τόσο τις υποχρεωτικές, όσο και αυτές που είναι προαιρετικές. Η συνεταιριστική μερίδα είναι ίση και αδιαίρετη για όλα τα μέλη του Κοι.Σ.Π.Ε.

- ❖ Διαμόρφωση συνεργασιών με τα Ν.Π.Δ.Δ.

Ο νόμος 2716/99 παρέχει στους Κοι.Σ.Π.Ε. ένα ειδικό θεσμικό πλαίσιο με το οποίο διευκολύνει την ανάπτυξη συνεργασιών των Κοι.Σ.Π.Ε. με Ν.Π.Δ.Δ.. Επιτρέπεται βάση του νόμου, προνομιακή προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και άλλα από Ν.Π.Δ.Δ. ενός Κοι.Σ.Π.Ε., καθώς το ίδιο ισχύει και για την ανάληψη έργων και υπηρεσιών από τους Κοι.Σ.Π.Ε. για λογαριασμό των Ν.Π.Δ.Δ.

Από τη στιγμή που έχουν καταρτιστεί το επιχειρηματικό σχέδιο και το σχέδιο καταστατικού του Κοι.Σ.Π.Ε., είναι η ώρα να γίνει η αίτηση για χορήγηση "άδειας σκοπιμότητας" από την Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Η άδεια αυτή είναι απαραίτητη για να πάρει νομική υπόσταση ο Κοι.Σ.Π.Ε., χορηγείται μετά από την εξέταση του επιχειρηματικού σχεδίου και του σχεδίου καταστατικού και αφού ληφθούν υπόψη τόσο τα αναπτυξιακά δεδομένα της περιοχής δράσης του Κοι.Σ.Π.Ε., όσο και η γνώμη του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας.

Αφού χορηγηθεί η "άδεια σκοπιμότητας" και αφού καταχωρηθεί το τελικό καταστατικό στο οικείο μητρώο του Ειρηνοδικείου της έδρας του Κοι.Σ.Π.Ε., ο Κοι.Σ.Π.Ε. μπαίνει πλέον στην τελική ευθεία για την έναρξη λειτουργίας του. (βλ. παράρτημα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΙΚΟΝΙΚΟΥ
Κοι.Σ.Π.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1δρυση και λειτουργία ενός Κοι.Σ.Π.Ε.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. είναι ενώσεις προσώπων με οικονομικό σκοπό , η οποίες έχουν ως προορισμό την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση και επαγγελματική ένταξη των ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη θεραπεία τους και στην κατά το δυνατό οικονομική τους αυτάρκεια. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με περιορισμένη ευθύνη των μελών τους , έχουν εμπορική ιδιότητα και αποτελούν Μονάδες Ψυχικής Υγείας , οι οποίες εντάσσονται στους Τομείς Ψυχικής Υγείας. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. αναπτύσσουν δραστηριότητες οποιασδήποτε μορφής οικονομίας (αγροτικής , κτηνοτροφικής , μελισσοκομικής , αλιευτικής , δασικής , βιομηχανικής , βιοτεχνικής , ξενοδοχειακής , εμπορικής , παροχής υπηρεσιών , κοινωνικής ανάπτυξης).

Για την επίτευξη του σκοπού τους οι Κοι.Σ.Π.Ε. μπορούν:

1. Να ιδρύουν και να διατηρούν καταστήματα πώλησης και υποκαταστήματα στην έδρα τους , στην υπόλοιπη Ελλάδα και το Εξωτερικό.
2. Να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή δημοσίου συμφέροντος , εφόσον η συμμετοχή αυτή επιτρέπεται από τις ειδικές κατά περίπτωση διατάξεις. Ειδικότερα μπορεί να

συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκούς Ομίλους Οικονομικού Σκοπού , Κοινοπραξίες (Ε.Ο.Ο.Σ.) , Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) , Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.) , και Δημοτικές Επιχειρήσεις.

3. Να πραγματοποιούν αναπτυξιακά προγράμματα ή να συμμετέχουν με άλλες επιχειρήσεις ή εταιρείες στην υλοποίηση τους , καθώς και να συνεργάζονται μέσα από κοινοπραξίες ή προγραμματικές συμβάσεις με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου , εταιρείες ή άλλες ενώσεις κάθε τύπου , οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων , από αυτές που προβλέπονται από τον νόμο 2716/99.

Η μέριμνα για την ανάπτυξη τους και η εποπτεία τους ανήκουν στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και ασκούνται μέσω της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας. Η εποπτεία περιλαμβάνει τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των Κοι.Σ.Π.Ε.. Αν η Εποπτεύουσα Αρχή διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού , υποδεικνύει την αποκατάσταση της νόμιμης λειτουργίας τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης επιλαμβάνεται το Ειρηνοδικείο της Έδρας των συνεταιρισμών με αίτηση της Εποπτεύουσας Αρχής. Η Εποπτεύουσα Αρχή έχει το δικαίωμα να ζητεί από τα όργανα της διοίκησης των Κοι.Σ.Π.Ε. πληροφορίες σχετικές με τη λειτουργία τους. Ο διαχειριστικός και λογιστικός έλεγχος διενεργείται είτε από την Εποπτεύουσα Αρχή ή ανατίθεται από Αυτήν σε άλλη Δημόσια Αρχή. Για τη σύσταση των Κοι.Σ.Π.Ε απαιτείται άδεια σκοπιμότητας η οποία χορηγείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας , συστατική πράξη και καταστατικό , που υπογράφονται από δεκαπέντε (15) τουλάχιστον μέλη (ιδρυτικά μέλη) και καταχωρούνται σε ειδικό μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου

εδρεύουν οι συνεταιρισμοί. Επίσημο αντίγραφο του καταστατικού κατατίθεται επίσης στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. με την καταχώρηση τους στο ειδικό μητρώο Κοι.Σ.Π.Ε. του Ειρηνοδικείου αποκτούν νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.

Το καταστατικό των Κοι.Σ.Π.Ε. πρέπει να περιέχει:

1. την επωνυμία , την έδρα και αναλυτικά το σκοπό και τις δραστηριότητες των Κοι.Σ.Π.Ε.
2. το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία των ιδρυτικών μελών και τη διεύθυνσή τους
3. τους όρους εισόδου και εξόδου των μελών
4. το διορισμό τριμελούς προσωρινής διοικούσας επιτροπής , που θα μεριμνήσει στα πρώτα στάδια για την έγκριση του καταστατικού και για τη σύγκλιση της πρώτης γενικής συνέλευσης προς ανάδειξη των οργάνων διοίκησης των Κοι.Σ.Π.Ε.

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. έχουν έδρα τους το Δήμο στον οποίο ασκείται η διοίκηση τους. Η επωνυμία τους περιλαμβάνει υποχρεωτικά τον όρο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Κοινωνικής Ευθύνης και την έδρα τους. Μπορεί να περιλαμβάνει και διακριτικό τίτλο. Σε κάθε Τομέα Ψυχικής Υγείας συστήνεται και λειτουργεί ένας Κοι.Σ.Π.Ε.. Η επωνυμία τους διακρίνεται από την επωνυμία άλλων συνεταιρισμών οι οποίοι εδρεύουν στον ίδιο Δήμο , αναπτύσσουν τις δραστηριότητες τους στον ίδιο Τομέα Ψυχικής Υγείας και έχουν τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό. Στην επωνυμία δεν μπορεί να περιλαμβάνονται ονόματα φυσικών προσώπων ή επωνυμίες άλλων νομικών προσώπων.

Μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε. μπορούν να γίνουν:

- Φυσικά πρόσωπα , ενήλικες ή ανήλικοι τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών , οι οποίοι λόγω ψυχικής διαταραχής έχουν ανάγκη αποκατάστασης ανεξάρτητα από τη διαγνωστική κατηγορία , το στάδιο της νόσου και τη διαμονή (Προσωπική Κατοικία , Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης του νόμου 2716/99 , νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. , κυρίως ψυχιατρικά , Πανεπιστημιακά Ψυχιατρικά Νοσοκομεία ή άλλες Μονάδες Ψυχικής Υγείας) χωρίς να έχουν την ικανότητα για δικαιοπραξία , κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Αστικού Κώδικα και των νόμων Περί Συνεταιρισμών. Τα μέλη αυτής της κατηγορίας αποτελούν τουλάχιστον το 35% του συνόλου των μελών. Τα μέλη αυτής της κατηγορίας μπορούν να παρέχουν εργασία στους Κοι.Σ.Π.Ε. και να αμείβονται ανάλογα με την παραγωγικότητα τους και το χρόνο της εργασίας τους , όπως προβλέπεται από τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας του κατά περίπτωση Κοι.Σ.Π.Ε.. Αν τα απασχολούμενα μέλη της κατηγορίας αυτής έχουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας ή επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή , δεν χάνουν αυτές τις παροχές αλλά συνεχίζουν να τις εισπράττουν ταυτόχρονα και αθροιστικά με την αμοιβή τους από το συνεταιρισμό. Αν τα απασχολούμενα μέλη αυτής της κατηγορίας δεν είναι ασφαλισμένα , ασφαρίζονται από τους Κοι.Σ.Π.Ε. στους αντίστοιχους ασφαλιστικούς οργανισμούς των κλάδων τους.
- Ενήλικες που εργάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας , όπως οι εργοθεραπευτές , εκπαιδευτές και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών της ψυχικής υγείας. Επιτρέπεται η συμμετοχή των δημοσίων υπαλλήλων ή ψυχιάτρων ή ψυχολόγων κλάδου Ε.Σ.Υ.. Τα μέλη αυτής της κατηγορίας δεν είναι δυνατόν να

υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των μελών. Μπορούν να παρέχουν εργασία στους συνεταιρισμούς , με πλήρη ή μερική απασχόληση σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το καταστατικό και τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας τους. Ειδικότερα , οι εργαζόμενοι σε Μονάδα Ψυχικής Υγείας του Τομέα Ψυχικής Υγείας με την οποία οι συνεταιρισμοί συνεργάζονται για επιστημονικούς , εκπαιδευτικούς και θεραπευτικούς σκοπούς μπορεί να απασχολούνται παράλληλα , να μετακινούνται ή να αποσπώνται με τη συναίνεση τους στους Κοι.Σ.Π.Ε.. Τα απασχολούμενα μέλη αυτής της κατηγορίας δεν αμείβονται από τους Κοι.Σ.Π.Ε.. Οι συνεταιρισμοί οφείλουν μόνο να καταβάλουν σε αυτά τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν λόγω της εργασίας τους σε αυτούς.

- Δήμοι , κοινότητες ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου , εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό του εκάστοτε συνεταιρισμού , και ειδικότερα τα νοσοκομεία των Ε.Σ.Υ. , κυρίως τα Ψυχιατρικά Νοσοκομεία , τα Γενικά Νοσοκομεία , τα Πανεπιστημιακά Ψυχιατρικά Νοσοκομεία , τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου τα οποία έχουν αναπτύξει Μονάδες Ψυχικής Υγείας και υπάγονται στον κατά περίπτωση Τομέα Ψυχικής Υγείας. Τα μέλη αυτής της κατηγορίας δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνουν το 20% του συνόλου των μελών.

Μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε. δεν μπορούν να γίνουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία μετέχουν σε άλλο συνεταιρισμό ο οποίος έχει τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό και έχει την έδρα του στον ίδιο Τομέα Ψυχικής Υγείας.

Τα ιδρυτικά μέλη γίνονται μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε. με την υπογραφή του καταστατικού. Η εγγραφή νέων μελών είναι πάντοτε ελεύθερη σε νομικά και φυσικά πρόσωπα που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις

του νόμου και του καταστατικού. Για την εγγραφή νέων μελών απαιτείται να υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι γραπτή αίτηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού , το οποίο αποφασίζει για την αποδοχή ή την απόρριψη της στην πρώτη συνεδρίαση. Η αίτηση περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο , το πατρώνυμο , το επάγγελμα και την κατοικία ή διαμονή του ενδιαφερόμενου. Στην περίπτωση μη αποδοχής από το Διοικητικό Συμβούλιο της αίτησης για εγγραφή μέλους , αποφασίζει επί του θέματος της εγγραφής ή μη η Γενική Συνέλευση. Η σχετική απόφαση της κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την λήξη των εργασιών της. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται προσφυγή στο Ειρηνοδικείο , στην περιφέρεια την οποία εδρεύει ο εκάστοτε Συνεταιρισμός , μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της , το οποίο δικάζει επί της προσφυγής κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων , επιτρεπόμενης κατά της αποφάσεως που θα εκδοθεί έφεση στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας που εδρεύει ο συνεταιρισμός , μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης και η οποία εκδικάζεται ομοίως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η απόφαση που εκδίδεται δεν υπόκειται σε κανένα άλλο ένδικο μέσο. Τα μέλη μπορεί να αποχωρήσουν από τους Κοι.Σ.Π.Ε. με γραπτή δήλωση τους , που υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από το τέλος της οικονομικής χρήσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επιτρέψει την αποχώρηση μελών πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω χρονικού διαστήματος. Η διαγραφή γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου , που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Το μέλος διαγράφεται στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό ή αν λόγω μη εκπλήρωσης των

υποχρεώσεων τους βλάπτονται τα συμφέροντα των Κοι.Σ.Π.Ε.. Η διαγραφή , στην περίπτωση απουσίας του μέλους από τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης , γνωστοποιείται προς αυτό απόσπασματος της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που περιέχει υποχρεωτικά τους λόγους διαγραφής. Μέσα σε προθεσμία δυο (2) μηνών από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης το μέλος που διαγράφεται μπορεί να προσφύγει στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας που εδρεύει ο συνεταιρισμός. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα δημοσίευσης της τελεσίδικης απόφασης που απορρίπτει την προσφυγή ή από τη μέρα που έληξε άπρακτη η προθεσμία προσφυγής. Στα μέλη που αποχωρούν ή διαγράφονται από τους Κοι.Σ.Π.Ε. αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που εισέφεραν το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή η διαγραφή.

Τα μέλη των συνεταιρισμών έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στις Γενικές Συνελεύσεις με δικαίωμα μιας (1) ψήφου ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν και να εκλέγονται από τους όρους του εκάστοτε καταστατικού και του νόμου. Έχουν το δικαίωμα να ζητούν πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων των συνεταιρισμών και να λαμβάνουν αντίγραφα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης και των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδών και ζημιών. Κάθε μέλος έχει δικαίωμα επί των καθαρών κερδών κάθε οικονομικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης σε αναλογία με τις εκ μέρους του κατεχόμενες συνεταιριστικές μερίδες.

Τα μέλη των συνεταιρισμών υποχρεούνται να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και να συνεργάζονται στη λειτουργία των συνεταιρισμών και να απέχουν από τις ενέργειες που βλάπτουν τα

συμφέροντα τους. Να τηρούν τις διατάξεις του καταστατικού , να ακολουθούν τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και των άλλων οργάνων του εκάστοτε συνεταιρισμού και να προστατεύουν τα συμφέροντα του. Τα μέλη ευθύνονται για τα χρέη των συνεταιρισμών προς τρίτους μέχρι το ποσό της συνεταιριστικής τους μερίδας. Κάθε νέο μέλος υποχρεούται να καταβάλει εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του εκάστοτε συνεταιρισμού όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό. Τα μέλη των συνεταιρισμών , μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης υποχρεούνται να καταβάλλουν την αναλογία τους στο χρηματικό ποσό που τυχόν απαιτείται για την κάλυψη ζημιών των συνεταιρισμών. Η ευθύνη των μελών υφίσταται και για χρέη που είχαν δημιουργηθεί πριν γίνουν μέλη και δεν περιλαμβάνει τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδο τους. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από την έξοδο του μέλους από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης. Τέλος απαγορεύεται η προσωπική κράτηση κατά των μελών των οργάνων των συνεταιρισμών για χρέη του προς τρίτους και το δημόσιο καθώς και για χρέη μεταξύ μελών των συνεταιρισμών.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οι πόροι των Κοι.Σ.Π.Ε. προέρχονται από:

- Επιχορήγηση από τον Τακτικό Προϋπολογισμό αποκλειστικά για συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή Διεθνή Οργανισμό.
- Χρηματοδότηση από Εθνικούς Οργανισμούς , το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων , αναπτυξιακά Προγράμματα , καθώς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή Διεθνή Οργανισμό.
- Κληροδοτήματα , δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων κάθε προσώπου.
- Έσοδα από την άσκηση των δραστηριοτήτων των Κοι.Σ.Π.Ε.
- Έσοδα από την εκμετάλλευση των περιουσιακών τους στοιχείων.

Το κεφάλαιο των Κοι.Σ.Π.Ε. απαρτίζεται από :

A) τις συνεταιριστικές μερίδες

Κάθε μέλος εγγράφεται με μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, το ύψος της οποίας καθορίζεται από το εκάστοτε καταστατικό. Εάν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά η εισφορά της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την καταχώρηση των συνεταιρισμών ή από την εγγραφή του μέλους. Η συνεταιριστική μερίδα είναι ίση και αδιαίρετη για όλα τα μέλη. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε μέλος έως πέντε(5) προαιρετικών μερίδων εκτός από την υποχρεωτική μερίδα και να ορίζει χωρίς περιορισμό των αριθμό προαιρετικών μερίδων που μπορούν να

αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού μη κερδοσκοπικά του ευρύτερου Δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτο γίνεται εγγράφως ύστερα από συναίνεση του Δ.Σ. , εφόσον στο πρόσωπο του τρίτου συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του ως μέλους κατά το άρθρο επτά του νόμου 2716/99. Η προαιρετική μερίδα μπορεί να μεταβιβάζεται χωρίς προηγούμενη άδεια του Δ.Σ. σε άλλο μέλος των Κοι.Σ.Π.Ε. . Όλες οι μεταβιβάσεις των συνεταιριστικών μερίδων καταχωρούνται στο οικείο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου της έδρας του εκάστοτε συνεταιρισμού. Η συνεταιριστική μερίδα δεν υπόκεινται σε κατάσχεση για χρέη των μελών προς τρίτους , καθώς δεν κληρονομείται ούτε κληροδοτείται. Ο συνεταίρος που πεθαίνει διαγράφεται στο τέλος της χρήσης και στους κληρονόμους του αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που είχε εισφέρει ο κληρονομούμενος , υπολογιζόμενης της αξίας της σε πραγματικούς όρους.

B) το τακτικό αποθεματικό

Τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται από την παρακράτηση τουλάχιστον του ενός εικοστού (1/ 20) των καθαρών κερδών χρήσης μετά από σχετική απόφαση της Γ. Σ. των μελών των συνεταιρισμών. Η συγκεκριμένη παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων. Επιπλέον περιέχεται στο τακτικό αποθεματικό κάθε άλλο έσοδο για το οποίο δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη στον παρόντα νόμο και στο καταστατικό.

Γ) το ειδικό αποθεματικό

Ειδικό αποθεματικό σχηματίζεται από την εισφορά νέων μελών ανάλογη προς την καθαρή περιουσία των Κοι.Σ.Π.Ε. , όπως αυτή

προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει την καταβολή μικρότερης εισφοράς. Από τις εισφορές μελών των συνεταιρισμών που είναι Ν.Π.Δ.Δ. ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Ν. Π. Ι. Δ. του ευρύτερου δημοσίου και ιδιωτικού τομέα , εφόσον αυτά από απόφαση του διοικούντος οργάνου του δεν εισπράξουν τα καθαρά κέρδη χρήσης που τους αναλογούν. Οι επιχορηγήσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό , το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων , τα Αναπτυξιακά Προγράμματα , την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και τα έσοδα από χαριστική αιτία , εφόσον ο σκοπός τους δεν ορίζεται ειδικά αποτελούν ειδικό αποθεματικό για την κάλυψη των προγραμμάτων , των εργασιών , των δαπανών και των αναγκών των Κοι.Σ.Π.Ε.. Σε περίπτωση διάλυσης των συνεταιρισμών το ειδικό αποθεματικό δεν διανέμεται εξίσου στα μέλη του , αλλά διατίθεται για παρεμφερείς σκοπούς.

Δ) το έκτακτο αποθεματικό

Το έκτακτο αποθεματικό είναι το κεφάλαιο που δημιουργείται με σκοπό να καταστήσει τους συνεταιρισμούς οικονομικά ανεξάρτητους και για το σχηματισμό του παρακρατείται το ένα δέκατο (1/ 10) των καθαρών κερδών της χρήσης , μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και χρησιμοποιείται κατά βάση για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και εργασιών των συνεταιρισμών.

Μετά την αφαίρεση των αποθεματικών , το υπόλοιπο των καθαρών κερδών διανέμεται μεταξύ των μελών. Ειδικότερα , αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά , τα μισά καθαρά κέρδη διανέμονται ανάλογα με τις συνεταιριστικές μερίδες , με την επιφύλαξη των διατάξεων του καταστατικού , και άλλα μισά ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή τους στις εργασίες των συνεταιρισμών. Το καταστατικό καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της ποσοστιαίας συμμετοχής.

Η διαχειριστική περίοδος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κατ' εξαίρεση η πρώτη διαχειριστική περίοδος αρχίζει από τη νόμιμη σύσταση των συνεταιρισμών και λήγει την 31^η του επόμενου έτους. Στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου το Δ.Σ. συντάσσει τον Ισολογισμό και το Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσης και τους υποβάλλει στο Ε.Σ. για έλεγχο , τριάντα μέρες (30) πριν από τη σύγκληση της τακτικής Γ.Σ.. Το Ε.Σ. συντάσσει έκθεση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την επιβολή των παραπάνω στοιχείων. Ο Ισολογισμός , ο Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης και η έκθεση του Ε.Σ. είναι στη διάθεση των μελών δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη σύγκληση της Γ.Σ.. Το Δ.Σ. υποβάλλει στη τακτική Γ.Σ. για έγκριση τον Ισολογισμό , το Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσης , την Έκθεση του Ε.Σ. και τον Προϋπολογισμό , υποχρεούμενο να έχει στη διάθεση των μελών αντίγραφα τους τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν την ημερομηνία σύγκλησης της. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. υποχρεούνται να δημοσιεύσουν περίληψη του Ισολογισμού τους σε μια τουλάχιστον εκδιδόμενη στην έδρα τους καθημερινή εφημερίδα.

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. τηρούν τα εξής βιβλία:

- Βιβλίο Εσόδων – Εξόδων , που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία
- Ημερολόγιο , βιβλίο απογραφών κινητής και ακίνητης περιουσίας και βιβλίο επιστολών που προβλέπει η εμπορική νομοθεσία.
- Βιβλίο πρακτικών Δ.Σ.
- Βιβλίο πρακτικών Ε.Σ.
- Βιβλίο πρακτικών Γ.Σ.

Στα οποία καταχωρούνται τα πρακτικά των αντιστοίχων οργάνων

- Βιβλίο μητρώου μελών του Κοι.Σ.Π.Ε. , στο οποίο καταχωρούνται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία εγγραφής

, τα στοιχεία ταυτότητας του μέλους , ο αριθμός των μερίδων και η αξία τους , η εισφορά νέων μελών και η χρονολογία τυχόν αποχώρησης ή διαγραφής των μελών. Τα βιβλία υπό στοιχεία θεωρούνται πριν από τη χρήση τους , από το Ειρηνοδικείο , στην περιφέρεια του οποίου εδρεύουν οι συνεταιρισμοί.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ

Τα όργανα των Κοι.Σ.Π.Ε. είναι:

Α) Το Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από επτά (7) τακτικά μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η σύνθεση του Δ.Σ. είναι η ακόλουθη: Πέντε μέλη της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας καθώς και δύο μέλη της πρώτης κατηγορίας των Κοι.Σ.Π.Ε. εφόσον τα μέλη δεν τελούν σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση. Το Δ.Σ. , με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοδότησε , συνέρχεται και εκλέγει με φανερή ψηφοφορία πρόεδρο , ταμία και γραμματέα. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. συγκαλεί αυτό σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις , εισηγείται τα θέματα που αφορούν τον εκάστοτε Συνεταιρισμό , διευθύνει τις συνεδριάσεις αυτού , υπογράφει όλα τα έγγραφα και τις γνωστοποιήσεις του προς κάθε τρίτο και λαμβάνει γνώση όλων των εγγράφων που απευθύνονται ή κοινοποιούνται στον εκάστοτε Συνεταιρισμό. Επίσης επιμελείται για την εκτέλεση των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης και Συμβουλίου , εκπροσωπεί τον εκάστοτε Συνεταιρισμό προς κάθε δημόσια ή δικαστική αρχή και κάθε τρίτο , υπογράφει τις συμβάσεις του και προς πληρωμή ή είσπραξη εντολές και επιβλέπει την ταμιακή – λογιστική και διοικητική υπηρεσία.

Ο γραμματέας του Δ.Σ. επιμελείται για την τήρηση των πρακτικών του Δ.Σ. , δέχεται όλα τα έγγραφα και διεξάγει την αλληλογραφία του εκάστοτε Συνεταιρισμού , φυλάσσει την σφραγίδα , τηρεί το βιβλίο Μητρώου και το Πρωτόκολλο και προσυπογράφει με τον Πρόεδρο όλα τα έγγραφα του Συνεταιρισμού.

Ο ταμίας επιμελείται για την είσπραξη των εσόδων του εκάστοτε Συνεταιρισμού , διενεργεί τις πληρωμές σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δ.Σ. και τηρεί το ταμείο του Συνεταιρισμού. Δε μπορεί να εκλεγούν στη θέση του προέδρου , γραμματέα και ταμιά μέλη της πρώτης κατηγορίας.

Το Δ.Σ. του εκάστοτε Συνεταιρισμού εκλέγεται από την Τακτική Γενική Συνέλευση που συνέρχεται κατά το τρίτο (3) έτος από την εκλογή του προηγούμενου , μετά από μυστική ψηφοφορία και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις , με ενιαίο ψηφοδέλτιο στο οποίο αναγράφονται κατά κατηγορία οι υποψήφιοι. Οι εκλογές διενεργούνται από τριμελή εφορευτική επιτροπή που εκλέγεται από την Συνέλευση και κάθε μέλος του Συνεταιρισμού ψηφίζει όσους υποψήφιους κάθε κατηγορίας επιθυμεί με σταυρό που σημειώνει δίπλα στο ονοματεπώνυμο του υποψηφίου της προτίμησης του. Εκλέγονται κατά κατηγορία οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και επίσης κατά τη σύνταξη του πρακτικού αρχαιρεσιών καταγράφονται κατά σειρά τα αναπληρωματικά μέλη κάθε κατηγορίας. Το Δ.Σ. μέσα σε τρεις μήνες πρέπει να δηλώσει την εκλογή του για καταχώρηση στο μητρώο συνεταιρισμών του αρμόδιου Ειρηνοδικείου. Η διάρκεια της θητείας του Δ.Σ. είναι τριετής και παρατείνεται μέχρι την εκλογή νέου Δ.Σ. το πολύ για τρεις (3) μήνες από τη λήξη της. Το Δ.Σ. συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μια φορά το μήνα με γραπτή πρόσκληση σε συγκεκριμένη ημέρα και συγκεκριμένα θέματα ημερήσιας διάταξης που καθορίζονται από κοινού. Θέματα ημερήσιας διάταξης μπορούν να προταθούν και από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Δ.Σ. μπορεί να συνεδριάσει εκτάκτως όταν το συγκαλέσει ο Πρόεδρος ή το ζητήσουν τρία (3) από τα μέλη του. Βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα , όταν

παρίστανται πέντε (5) τουλάχιστον μέλη του. Σε περίπτωση άρτιου αριθμού υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Εκπροσώπηση μέλους δεν επιτρέπεται. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Οι αποφάσεις καταχωρούνται από το γραμματέα στο βιβλίο πρακτικών του Δ.Σ. Μέλος του Δ.Σ. δεν συμμετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει δικαίωμα ψήφου όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, σύζυγο ή συγγενή πρώτου βαθμού.

Το Δ.Σ. διοικεί και εκπροσωπεί τον εκάστοτε Συνεταιρισμό σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και του νόμου και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση και τη διαχείριση του, πλην αυτών που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ή για τα οποία απαιτείται έγκριση του Εποπτικού Συμβουλίου. Το Δ.Σ. μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε ένα ή περισσότερα μέλη του, ή σε μέλος ή σε υπάλληλο του εκάστοτε συνεταιρισμού. Τα μέλη του Δ.Σ. οφείλουν κατά τη διαχείριση των υποθέσεων των Κοι.Σ.Π.Ε. να επιδεικνύουν την επιμέλεια που καταβάλουν στις δικές τους υποθέσεις. Το αξίωμα του μέλους είναι τιμητικό και άμισθο. Κατ' εξαίρεση στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης να παρέχεται αποζημίωση ανάλογα με το χρόνο απασχόλησης τους και εφόσον υφίστανται οι σχετικές οικονομικές προϋποθέσεις. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας.

Β) Το Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από τρία (3) μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Το Ε.Σ. στην πρώτη συνεδρίαση μετά την εκλογή του εκλέγει με φανερή ψηφοφορία ένα εκ' των μελών του ως πρόεδρο ο οποίος και εκπροσωπεί αυτό έναντι τρίτων. Το ίδιο μέλος μπορεί να μετέχει στο Ε.Σ. και στο Δ.Σ..

Μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε. της πρώτης κατηγορίας του δεν μετέχουν στο Ε.Σ.. Τα μέλη του Ε.Σ. και του Δ.Σ. δεν επιτρέπεται να έχουν μεταξύ τους συγγένεια μέχρι δεύτερο βαθμό. Αν τα μέλη των συνεταιρισμών είναι λιγότερα από είκοσι (20) δεν απαιτείται η εκλογή Ε.Σ. , εκτός αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό. Μείωση των μελών κάτω των είκοσι (20) δεν θίγει τη σύνθεση και τη λειτουργία του Ε.Σ. μέχρι τη λήξη της θητείας του. Το Ε.Σ. ελέγχει τις πράξεις του Δ.Σ. , καθώς και την τήρηση των αποφάσεων της Γ.Σ. από το Δ.Σ.. Το Ε.Σ. έχει δικαίωμα και καθήκον να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου , εγγράφου ή στοιχείων του συνεταιρισμού , να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Για τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έναν ειδικό σύμβουλο ή εμπειρογνώμονα. Το Ε.Σ. αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου , του καταστατικού ή των αποφάσεων της Γ.Σ. εκ μέρους του Δ.Σ. ή παρατυπίες ως προς την διαχείριση που βλάπτουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού , υποδεικνύει εγγράφως την επανόρθωσή τους και ζητεί εκτάκτως από το Δ.Σ. τη σύγκληση της Γ.Σ.

Γ) Η Γενική Συνέλευση των μελών είναι το ανώτατο όργανο των Κοι.Σ.Π.Ε. και αποφασίζει για κάθε υπόθεση που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου. Η Γ.Σ. έχει την εποπτεία και τον έλεγχο των οργάνων της Διοίκησης. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ. υπάγονται ιδίως :

1) Η τροποποίηση του καταστατικού

Τα υπό τροποποίηση άρθρα θα πρέπει να αναγράφονται λεπτομερώς στην ημερήσια διάταξη της Γ.Σ. και σε κάθε περίπτωση το Δ.Σ. θέτει στη διάθεση των μελών έγγραφη έκθεση με το περιεχόμενο των προτεινόμενων τροποποιήσεων. Αντίγραφο της

έκθεσης αυτής υποβάλλεται και στη διεύθυνση Ψυχικής Υγείας. Μετά τη λήξη της σχετικής αποφάσεως το καταστατικό κωδικοποιείται και καταχωρείται στα μητρώα συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της έδρας.

2) Η συγχώνευση , η παράταση της διάρκειας , η διάλυση και η αναβίωση των Κοι.Σ.Π.Ε.

3) Η έγκριση για συμμετοχή σε Ευρωπαϊκούς Ομίλους Οικονομικού Σκοπού (Ε.Ο.Ο.Σ.) , σε Εταιρείες ή Επιχειρήσεις δημόσιου συμφέροντος , καθώς και η αποχώρηση από αυτές.

4) Η έγκριση για συμμετοχή του εκάστοτε συνεταιρισμού σε Κοινοπραξίες ή Ενώσεις συνεταιριστικές ανωτέρου βαθμού και η αποχώρηση του από αυτές.

5) Η έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης

6) Η έγκριση επιβολής εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.

7) Η εκλογή του Δ.Σ. και του Ε.Σ., καθώς και των αντιπροσώπων των Κοι.Σ.Π.Ε. σε δευτεροβάθμιες συνεταιριστικές Ενώσεις. Επίσης η απαλλαγή του Δ.Σ. και του Ε.Σ. από κάθε ευθύνη.

8) Η παύση των μελών των οργάνων της Διοίκησης, οποτεδήποτε, για σπουδαίο λόγο και κυρίως για παράβαση καθήκοντος ή για ανικανότητα να ασκήσουν την τακτική διαχείριση.

Η Γ.Σ. απαρτίζεται από όλα τα μέλη , που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση όπως ορίζει ο νόμος. Όλα τα μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε. , ανεξάρτητα από την κατηγορία , και από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν, μετέχουν και ψηφίζουν με μια ψήφο το καθένα αυτοπροσώπως, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει την αντιπροσώπευση δια μέσου άλλου μέλους εξουσιοδοτημένου από αυτά. Κάθε παριστάμενο μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύει μέχρι ένα απόν μέλος. Ειδικότερα τα

μέλη της πρώτης κατηγορίας παρέχουν έγκυρη εξουσιοδότηση κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Αστικού Κώδικα για δικαιοπρακτική ικανότητα. Η εξουσιοδότηση γενικά παρέχεται με απλό έγγραφο. Τα νομικά πρόσωπα μετέχουν στη Γ.Σ. με τον νόμιμα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο τους.

Η Γ.Σ. συγκαλείται από το Δ.Σ. σε τακτική συνεδρίαση μια φορά το έτος και μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προηγούμενης διαχειριστικής χρήσης. Το Δ.Σ. και το Ε.Σ. μπορεί να συγκαλέσουν έκτακτα τη γενική συνέλευση. Αν το Δ.Σ. δεν συγκαλέσει τη Γ.Σ. μέσα σε δέκα(10) ημέρες από την υποβολή της αίτησης του Ε.Σ., το Ε.Σ. την συγκαλεί απευθείας. Επίσης, το ένα δέκατο (1\10) των μελών, όχι όμως λιγότερα των πέντε, μπορεί να ζητήσει από το Δ.Σ. να συγκαλέσει έκτακτα τη Γ.Σ., όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο από το νόμο ή το καταστατικό ή επιβάλλεται από το συμφέρον του Κοι.Σ.Π.Ε.. Αν το Δ.Σ. δεν συγκαλέσει τη Γ.Σ. μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης των μελών για έκτακτη Γ.Σ., τη σύγκληση διατάζει το Ειρηνοδικείο ύστερα από αίτηση τους, εκτός αν κρίνει ότι δεν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Η πρόσκληση για την τακτική ή την έκτακτη Γ.Σ. περιλαμβάνει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα συνέλθει η συνέλευση και γνωστοποιείται όπως ορίζει το καταστατικό στα μέλη και στη Εποπτεύουσα Αρχή οκτώ ημέρες πριν από τη συνεδρίαση.

Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν συμπληρώνεται ο πρώτος ακέραιος αριθμός μετά τα μισά μέλη του Κοι.Σ.Π.Ε.. Αν δεν υπάρχει απαρτία η Γ.Σ. συνέρχεται ύστερα από επτά (7) ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, εφόσον παρίσταται το

ένα έβδομο (1\7) τουλάχιστον των μελών του εκάστοτε συνεταιρισμού , όχι όμως λιγότερα των οκτώ (8).

Στη αρχή της συνεδρίασης εκλέγονται από τα μέλη ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας της συνέλευσης. Έως την εκλογή του Προέδρου τα καθήκοντα του ασκεί ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ή αν αυτός απουσιάζει , ο Αντιπρόεδρος ή άλλο μέλος του Δ.Σ. ή αν δεν παρευρίσκεται κανένα , ένα μέλος του εκάστοτε συνεταιρισμού που υποδεικνύεται από τη συνέλευση. Ο Πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες της συνέλευσης και ο Γραμματέας τηρεί τα πρακτικά που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον ίδιο.

Η Γ.Σ. συζητεί και αποφασίζει για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Αν παρίσταται το σύνολο των συνεταίρων , η Γ.Σ. μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση για τα θέματα αυτά αναβάλλεται υποχρεωτικά αν το ζητήσει το ένα εικοστό (1/20) των μελών αλλά όχι λιγότερα από τρία (3). Στην συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος συνεταιριστικής οργάνωσης ανωτέρου βαθμού.

Οι αποφάσεις της Γ.Σ. λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Για τη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τη μεταβολή του σκοπού , την παράταση , την αναβίωση , τη συγχώνευση ή τη διάλυση των Κοι.Σ.Π.Ε. , καθώς και τη μεταβολή του τρόπου διανομής των κερδών και την ανάκληση και αντικατάσταση μελών του Δ.Σ. ή του Ε.Σ. και των αντιπροσώπων των συνεταιρισμών στην Ένωση Συνεταιρισμών ή στην Ομοσπονδία , απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών των συνεταιρισμών. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν , παροχή εμπιστοσύνης , απαλλαγή από ευθύνη , έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα , η

ψηφοφορία είναι μυστική και διεξάγεται την ίδια μέρα της Γ.Σ. και μετά το τέλος των συζητήσεων των θεμάτων. Οι ψηφοφορίες γίνονται με ανάταση του χεριού , εκτός αν το ένα τέταρτο (1/4) των παρόντων μελών ζητήσει να γίνει η ψηφοφορία με ονομαστική κλήση ή με ψηφοδέλτια , οπότε εφαρμόζεται ο τρόπος που ζητήθηκε. Ποτέ δεν λαμβάνεται απόφαση «δια βοής».

Τα μέλη του Δ.Σ. και του Ε.Σ. δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους και αν διαπιστωθεί ότι ψηφίσουν εκπίπτουν από μέλη Συμβουλίου.

Απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως αντίθετη στο νόμο ή στο καταστατικό , είναι άκυρη. Την ακυρότητα κηρύσσει το Δικαστήριο , αν εγείρει αγωγή ένα μέλος που δεν συμφώνησε ή οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκλείεται όταν περάσει ένας (1) μήνας από τότε που πάρθηκε η απόφαση. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΔΙΑΛΥΣΗ – ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ – ΕΝΩΣΕΙΣ Κοι.Σ.Π.Ε.

Διάλυση των Κοι.Σ.Π.Ε. επέρχεται:

1. Αν τα μέλη του μειωθούν κάτω των 10.
2. Όταν λήξει ο χρόνος διάρκειας τους , όπως ορίζεται στο καταστατικό.
3. Αν αποφασίσει η Γ.Σ..
4. Αν κηρυχθεί σε πτώχευση , μόνο αφού αποτύχει η διαδικασία για έκτακτη εισφορά κατά τις διατάξεις του νόμου.

Η σχετική διαπιστωτική πράξη καταχωρείται , με μέριμνα του Δ.Σ. , στο ειδικό μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο εκάστοτε Κοι.Σ.Π.Ε. . Τη διάλυση των Κοι.Σ.Π.Ε. ακολουθεί η εκκαθάριση. Την εκκαθάριση διενεργεί το Ε.Σ. , εκτός αν το καταστατικό προβλέπει τον ορισμό ειδικών εκκαθαριστών. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. θεωρείται ότι εξακολουθούν να υφίστανται , εφόσον διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις , και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις , ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη των συνεταιρισμών. Το υπόλοιπο διανέμεται στα μέλη ανάλογα με τις συνεταιριστικές μερίδες τους , εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο και στο καταστατικό.

Αν οι Κοι.Σ.Π.Ε. διαλυθούν λόγω λήξης της διάρκειας τους ή λόγω πτώχευσης τους , ή οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό , είναι δυνατή η αναβίωση τους με απόφαση της Γ.Σ. , που καταχωρείται στο ειδικό μητρώο του συνεταιρισμών του

Ειρηνοδικείου. Σε περίπτωση διάλυσης των συνεταιρισμών λόγω μείωσης των μελών τους , η αναβίωση είναι δυνατή , αν μέσα σε τρεις μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών και ακολουθήσει μέσα σε ένα μήνα απόφαση της Γ.Σ. , που συγκαλείται εκτάκτως για να αποφασίσει για την αναβίωση των Κοι.Σ.Π.Ε.. Σε περίπτωση αναβίωσης θεωρείται ότι ο εκάστοτε συνεταιρισμός δεν έχει ποτέ διαλυθεί. Η αναβίωση αποκλείεται , όταν έχει αρχίσει η διανομή υπολοίπου στα μέλη. Δύο ή περισσότεροι συνεταιρισμοί μπορεί να συγχωνευθούν. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων και καταχώρηση του νέου καταστατικού στο ειδικό μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου , στην περιφέρεια του οποίου εδρεύουν οι Κοι.Σ.Π.Ε. μετά τη συγχώνευση.

Αν ο εκάστοτε συνεταιρισμός αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο ($1/3$) , το Δ.Σ. υποχρεούται να συγκαλέσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη Γ.Σ. με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη. Το Δ.Σ. υποβάλλει στη Γ.Σ. ισολογισμό και έκθεση για την περιουσιακή κατάσταση του συνεταιρισμού και το ύψος της έκτακτης εισφοράς. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται κατά αναλογία των συνεταιριστικών μερίδων , ύστερα από απόφαση της Γ.Σ. , που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία των $2/3$ των μελών και απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του εκάστοτε συνεταιρισμού. Πίνακας για τις έκτακτες εισφορές που επιβλήθηκαν και τις τυχόν καθυστερούμενες τακτικές εισφορές υποβάλλεται από το Δ.Σ. στο Ειρηνοδικείο της έδρας και κηρύσσεται από αυτό εκτελεστός. Αν αποτύχει η ανωτέρω διαδικασία , οι Κοι.Σ.Π.Ε. κηρύσσονται σε πτώχευση με απόφαση του αρμόδιου Ειρηνοδικείου ύστερα από δήλωση του Δ.Σ. του εκάστοτε συνεταιρισμού ή αίτηση οποιουδήποτε δανειστή.

Μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή της δήλωσης ή αίτησης για την κήρυξη σε πτώχευση του συνεταιρισμού , το Δ.Σ. είναι υποχρεωμένο να δηλώσει στο Ειρηνοδικείο αν θα καταβληθούν τα χρέη του συνεταιρισμού ή αν η διαφορά μεταξύ παθητικού και ενεργητικού μειώθηκε κάτω από το ένα τρίτο (1/3)

Μετά την πάροδο του τριμήνου , πριν από τη λήψη οποιουδήποτε άλλου μέτρου , ο Ειρηνοδίκης συγκαλεί τους δανειστές για συμβιβασμό. Κατά το συμβιβασμό , στη συνέλευση των δανειστών προεδρεύει ο Ειρηνοδίκης. Ο συμβιβασμός , εφόσον επιτευχθεί επικυρώνεται από το Ειρηνοδικείο. Μετά την επικύρωση ο συνεταιρισμός συνεχίζει τις εργασίες του. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στην Εποπτεύουσα Αρχή με φροντίδα του Δ.Σ. του εκάστοτε Κοι.Σ.Π.Ε..

Σε περίπτωση που αποτύχει ο συμβιβασμός , το Ειρηνοδικείο κηρύσσει σε πτώχευση τον συνεταιρισμό. Από την κήρυξη του σε πτώχευση ο συνεταιρισμός διαλύεται. Αρμόδιο δικαστήριο για την πτώχευση είναι το Ειρηνοδικείο τη έδρας του συνεταιρισμού. Καθήκοντα εισηγητή δικαστή εκτελεί ο Ειρηνοδίκης. Σύνδικος διορίζεται αυτός που υποδεικνύει η πλειοψηφία των δανειστών, εκτός αν σπουδαίος λόγος δεν το επιτρέπει.

Πέντε τουλάχιστον Κοι.Σ.Π.Ε. μπορεί να συστήσουν Ένωση Κοι.Σ.Π.Ε. με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους. Η Γ.Σ. της Ένωσης απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών – μελών. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τη Γ.Σ. κάθε Κοι.Σ.Π.Ε. σε αναλογία ένας ανά 10 μέλη. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο.

Οι ενώσεις Κοι.Σ.Π.Ε. και οι Κοι.Σ.Π.Ε. μπορεί να συστήσουν την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Κοινωνικών Συνεταιρισμών. Η Π.Ο.Ε.Κοι.Σ.Π.Ε έχει ως σκοπό τη γενικότερη εκπροσώπηση και το

συντονισμό των δραστηριοτήτων της κοινωνικό – οικονομικής ενσωμάτωσης, της επαγγελματικής ένταξης ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Κάθε Ένωση Κοι.Σ.Π.Ε. και κάθε Κοι.Σ.Π.Ε. συμμετέχει στη Γ.Σ. της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Κοι.Σ.Π.Ε. με δύο αντιπροσώπους. Κάθε αντιπρόσωπος διαθέτει μια ψήφο. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τη Γ.Σ. της Ένωσης Κοι.Σ.Π.Ε. ή των Κοι.Σ.Π.Ε.. Στις Ενώσεις Κοι.Σ.Π.Ε. και στην Πανελλήνια Ομοσπονδία Κοι.Σ.Π.Ε. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 12 του Ν.2716/1999.

Το Ειρηνοδικείο υποχρεούται να συστήσει και να τηρεί ειδικό μητρώο Κοι.Σ.Π.Ε., στο οποίο καταχωρούνται υποχρεωτικά όλοι οι Κοι.Σ.Π.Ε. που εδρεύουν στην περιφέρειά του. Ως προς το περιεχόμενο του ειδικού μητρώου ό,τι αφορά τον τύπο του μητρώου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με αυτό και με την τήρησή του εφαρμόζεται αναλογικά οι διατάξεις για τους αστικούς συνεταιρισμούς.

Το Δημόσιο, οι Δημόσιοι Οργανισμοί, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά τους Πρόσωπα προμηθεύονται αγαθά και δέχονται υπηρεσίες από τους Κοι.Σ.Π.Ε.. Οι ίδιοι επιτρέπεται να παραχωρούν κατά χρήση στους Κοι.Σ.Π.Ε. πράγματα κινητά ή ακίνητα και κάθε μορφής εγκαταστάσεις.

Τα καταστατικά ή οι τροποποιήσεις των καταστατικών των Κοι.Σ.Π.Ε., πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων, δεν υπόκεινται στο τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου. Οι Κοι.Σ.Π.Ε. απαλλάσσονται από κάθε φόρο άμεσο, έμμεσο ή υπέρ τρίτων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η δημιουργία των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.) ως οικονομικές και θεραπευτικές μονάδες , αποσκοπούν στην κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Ο θεσμός του συνεταιρισμού ευνοεί την ομαδική προσπάθεια , τη συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας , ως συλλογικότητα και γενικότερα τη συνεργασία σε αντίθεση με την ανταγωνιστικότητα , τη συνεργασία ως πιο αποτελεσματική πρακτική από το διαπροσωπικό ανταγωνισμό και την ατομική προσπάθεια.

Συγκρίνοντας τους Κοι.Σ.Π.Ε. με άλλους κοινωνικούς θεσμούς , ως προς την συνεργατική δομή , δεν δημιουργούν για τα μέλη της ομάδας αποστερήσεις και καταπιέσεις ούτε μειώνουν την κοινωνική ευθύνη , διότι το σύστημα των κοινωνικών τους σχέσεων εδράζεται στις αξίες της αυτοβοήθειας , της αυτοευθύνης , της δημοκρατίας , της ισότητας , της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης.

Η ιδεολογική αυτή βάση του συνεταιρισμού , τον καθιστά ικανό για την εξυπηρέτηση της σημαντικής ανάγκης να αντιμετωπισθεί ο διπλός κοινωνικός αποκλεισμός τη ομάδας αυτής των ατόμων και τον καθιστά βασικό ιδεολογικό πλαίσιο της Κοινωνικής Ψυχικής Υγείας , το οποίο έχει ως βασική παραδοχή ότι οι ψυχικές ασθένειες είναι σαν όλες τις άλλες ασθένειες και μπορούν να αντιμετωπισθούν με τη βοήθεια της κοινότητας και μέσα στο κοινωνικό περιβάλλον.

Οι Κοι.Σ.Π.Ε. , από τη σύνθεση των μελών τους . τον τρόπο λειτουργίας τους και τα ειδικά κίνητρα για ίδρυση και λειτουργία τους μπορούν να συμβάλουν στην αποφυγή της αποξένωσης των ασθενών από το οικογενειακό , κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Η συνεταιριστική δραστηριότητα εντός του Κοι.Σ.Π.Ε. , επιτρέπει την επανάκτηση χαμένων δεξιοτήτων από τους ασθενείς , την άσκηση τους σε νέες δεξιότητες με στόχο την αυτονομία τους και ανεξαρτητοποίηση τους και την κοινωνική τους επανένταξη. Με τον τρόπο αυτό , μπορεί να εξασφαλισθεί η λειτουργικότητα των ατόμων αυτών , η παραμονή τους στην κοινότητα και η αποδοχή τους από αυτήν.

Συνοψίζοντας , θα λέγαμε ότι η καθιέρωση του Κοι.Σ.Π.Ε. αποτελεί μια σημαντική νομοθετική ρύθμιση η οποία ανταποκρίνεται στην κοινωνική ανάγκη της αποκατάστασης και επανένταξης της ομάδας των ατόμων με ψυχοκοινωνικά και με τη δομή που καθιερώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2716/99 αυξάνει τις πιθανότητες ουσιαστικής εφαρμογής στη κοινωνική πραγματικότητα.

ΠΗΓΕΣ

1.ΒΙΒΛΙΑ

- Ζώκου – Σιδέρη Αθ., (1995), << Ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους με ψυχολογική προσέγγιση της ένταξής τους >>, Αθήνα , Ελληνικά Γράμματα.
- Καββαδά Ευ., (1992), <<Δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης και κοινωνικής συμπεριφοράς για άτομα με νοητική καθυστέρηση>>, Αθήνα , Αγγελάκη.
- Κασσαβέτης Ν. Δημοσθένης, (2000), << Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Π.Ε. (Κοι.Σ.Π.Ε.) >>,Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Σ.Σ.Ο.Ε.
- Κυπριωτάκης Αντ., (1985), << Τα ειδικά παιδιά και η αγωγή τους >>,Ηράκλειο, Ψυχοτεχνική.
- Τζουριάδου Μ. , (1995), << Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες >>, Θεσσαλονίκη, Προμηθεύς.
- Χρηστάκη Κ.Γ., (1994),<< Θέματα Ειδικής Αγωγής >>, Αθήνα, Τελέθριον.

2. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ

- Μούγιας Α., Γεωργοπούλου Α., Γιαπράκη Α., Λάγαρη Β., Ριγκοριάνου Κ.,(2001), <<Αποκατάσταση Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές>>,τεύχος 1&2, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Τρίπολης.

- Πρακτικά και Συμπεράσματα Επιστημονικών Εκδηλώσεων <<Απασχόληση Ατόμων με Ψυχικές Διαταραχές>>, (1999), Τρίπολη, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας.
- Μούγιας Α., (1998), <<Κοινωνική και Επαγγελματική Αποκατάσταση Ψυχικά Ασθενών – για επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας>>, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Τρίπολης.
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα <<Καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας – Οδηγός Σύστασης Κοι.Σ.Π.Ε.>>, (2001) ,Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων , Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας.

3.ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

- Κουρούνης Κ., Πρόεδρος του συνεταιρισμού ατόμων με ψυχολογικά προβλήματα με την επωνυμία Η Υποστήριξη , Συνέντευξη με θέμα την επαγγελματική αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών μέσω του συνεταιρισμού καθώς και τον τρόπο λειτουργίας του, Τρίπολη, 20 Ιανουαρίου 2003.